

ресурс]. – Режим доступу: http://economyandsociety.in.ua/journal/10_ukr/70.pdf

12. Югас Е. Ф. Економічна сутність договірних відносин підприємства та форми розрахунків з постачальниками і підрядниками / Е. Ф. Югас // Економічний вісник університету. – 2011. – № 17/2. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2011_17_2/Yugas.pdf.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЯК АУДИТОРСЬКОЇ ПРОЦЕДУРИ ТА ДЖЕРЕЛА АУДИТОРСЬКИХ ДОКАЗІВ В ПРОЦЕСІ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ З АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Н.С. ШАЛІМОВА

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри аудиту та оподаткування Центральноукраїнського національного технічного університету

О. С. РОЄВА

асистент кафедри обліку та аудиту Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

Аудиторська діяльність охоплює власне аудит та інші види завдань з надання впевненості, супутні та інші послуги, а сам аудит класифікується за різними ознаками. Проте, безперечно, що перший і головний вид аудиту – аудит фінансової звітності, залишається

найбільш важливим і зараз. Питанням теорії, методології, організації і методики аудиту присвячено багато ґрунтовних досліджень провідних науковців України, але використовувані на практиці різні методики перевірки об'єктів аудиту поки що не повною мірою відповідають вимогам сучасних Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, які прийняті в Україні як національні із 2003 р., а тому потребують внесення відповідних змін. Розвиток теоретичних, методичних і організаційних засад виконання завдань з аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА) з урахуванням особливостей національного законодавства та потреб як відповідальної сторони, так і користувачів залишається важливою й актуальною науковою проблемою.

Правильна та раціональна організація процесу аудиту передбачає, в першу чергу, вибір необхідних та достатніх аудиторських процедур для зниження аудиторського ризику та формування аудиторського звіту. Серед здобутків українських вчених стосовно аудиторських процедур варто, в першу чергу, відмітити дослідження Проскуріної Н.М. [7]. Укрупнені процедури збору доказів представлені в підручнику «Аудит» за редакцією Давидов Г.М. та Кужельного М.В. [1, с. 81-83]. В статті О. Петрик [6] викладено проблеми уточнення та розвитку методів, способів і прийомів аудиту і підкреслюється, існування великого розмаїття поглядів науковців на проблему визначення методів, способів, прийомів і процедур аудиту.

Питання інвентаризації досліджені достатньо глибоко, враховуючи те, що вона розглядається найважливішим методом обліку та контролю. Варто відмітити дослідження Кузьміна Д.Л. [2; 3], яким, зокрема, було вивчено 176 різних літературних джерел, в яких є визначення «інвентаризація». Разом з тим, в теорії та практиці аудиту недостатньо дослідженим залишається питання використання інвентаризації в процесі проведення аудиту. Проте, в практиці аудиту це питання не є таким однозначним, оскільки окремий Міжнародний стандарт відсутній, а серед аудиторських процедур використання інвентаризації не є однозначним.

Визначаючи перелік необхідних аудиторських процедур аудитор має користуватися двома Міжнародними стандартами аудиту: МСА 500 «Аудиторські докази» та МСА 501 «Аудиторські докази – додаткові міркування щодо відібраних елементів» [4].

Міжнародним стандартом аудиту 500 «Аудиторські докази» передбачена можливість виконання таких аудиторських процедур:

- 1) спостереження;
- 2) зовнішнє підтвердження;
- 3) повторне обчислення;
- 4) повторне виконання;
- 5) аналітичні процедури;
- 6) запит;
- 7) інспектування.

Дослідження мети, цільової спрямованості та наповненості аудиторських процедур, регламентованих МСА 500 «Аудиторські докази» дозволяє зробити висновок, що інвентаризація як окрема процедура серед них відсутня, але прямо чи непрямо пов'язана з ними. Нижче в таблиці представлено взаємозв'язок цих процедур із інвентаризацією (табл. 1)

Таблиця 1

Взаємозв'язок аудиторських процедур, аудиторських доказів та інвентаризації

Вид аудиторських процедур	Сутність	Можливість використання інвентаризації	Сутність інвентаризації
1	2	3	4
Інспектування	Вивчення записів або документів, внутрішніх чи зовнішніх, у паперовій, електронній або іншій формі, або фізичний огляд активу. Інспектування записів або документів надає аудиторські докази різних ступенів достовірності залежно від їхнього характеру або джерела отримання, а також у разі внутрішніх записів або документів - залежно від ефективності заходів внутрішнього контролю над їх формуванням. Підкреслено, що перевірка окремих запасів може здійснюватися разом із спостереженням за процесом інвентаризації	Інвентаризація може бути використана для проведення інспектування.	Аудиторська процедура.
		Використання даних інвентаризації для інспектування правильності оформлення її результатів.	Дані інвентаризації як джерело отримання аудиторських доказів.
Спостереження	Являє собою нагляд за процесом або процедурою, які виконують інші особи, наприклад спостереження аудитора за процесом інвентаризації, що здійснює персонал суб'єкта господарювання, або за виконанням заходів внутрішнього контролю.	Аудитор може здійснювати нагляд за процесом інвентаризації.	Дані інвентаризації як джерело отримання аудиторських доказів

Продовження таблиці 1

Вид аудиторських процедур	Сутність	Можливість використання інвентаризації	Сутність інвентаризації
1	2	3	4
	Спостереження надає аудиторські докази про виконання процесу або процедури, але обмежується тим моментом часу, коли таке спостереження відбувається, а також тим, що сам факт спостереження може впливати на виконання процесу або процедури.		
Зовнішнє підтвердження	Аудиторські докази у вигляді прямої письмової відповіді від третьої сторони (підтверджуюча сторона) у паперовій, електронній або іншій формі	Зовнішні підтвердження можуть розглядатися як інвентаризація дебіторської заборгованості та зобов'язань.	Аудиторська процедура.
		Зовнішні підтвердження можуть бути використані для перевірки проведених звірок з дебіторами та кредиторам.	Дані інвентаризації як джерело отримання аудиторських доказів.
Повторне обчислення	Перевірка математичної правильності документів чи записів.	Використанні інвентаризаційних відомостей з метою перевірки правильності їх заповнення та підрахунку підсумків.	Дані інвентаризації як джерело отримання аудиторських доказів.
Повторне виконання	Незалежне виконання аудитором процедур або заходів внутрішнього контролю, які вже виконувалися як частина заходів внутрішнього контролю суб'єкта господарювання.	Повторне проведення інвентаризації.	Аудиторська процедура.
Аналітичні процедури	Оцінка фінансової інформації через аналіз правдоподібного взаємозв'язку між фінансовими та нефінансовими даними.	Використання даних інвентаризації для проведення аналізу взаємозв'язку між показниками.	Дані інвентаризації як джерело отримання аудиторських доказів.

Продовження таблиці 1

Вид аудиторських процедур	Сутність	Можливість використання інвентаризації	Сутність інвентаризації
1	2	3	4
	Аналітичні процедури також включають усі необхідні дослідження ідентифікованих коливань чи взаємозв'язків, що суперечать іншій доречній інформації або значно відрізняються від очікуваних показників.		
Запит	Пошук фінансової та нефінансової інформації від обізнаних осіб як у самого суб'єкта господарювання, так і за його межами. Запити можуть варіюватися від офіційних письмових запитів до неформальних усних.	Здійснення запитів особам, які приймали участь у проведенні інвентаризації.	Дані інвентаризації як джерело отримання аудиторських доказів.

Джерело: розроблено авторами з використанням вимог Міжнародних стандартів аудиту [4].

В МСА 501 «Аудиторські докази – додаткові міркування щодо відібраних елементів» [4] окремо регулюються питання отримання достатніх і прийнятних аудиторських доказів стосовно наявності і стану запасів в цілому, а отже і товарних запасів. Якщо запаси є суттєвими для фінансової звітності, то аудитор повинен отримати достатні та прийнятні аудиторські докази щодо їх наявності і стану шляхом:

а) присутності під час інвентаризації (крім випадків, якщо це непрактично), щоб:

– оцінити інструкції та процедури управлінського персоналу для реєстрації й контролю результатів інвентаризації фізичних запасів

суб'єкта господарювання;

- ознайомитися з процедурами підрахунку, які здійснюються управлінським персоналом;

- перевірити запаси;

- виконати контрольну перевірку;

б) здійснення аудиторських процедур щодо остаточних даних про запаси суб'єкта господарювання, щоб визначити, чи точно вони відображають фактичні результати інвентаризації.

Але необхідно акцентувати увагу на таких особливостях використання інвентаризації при проведенні аудиту фінансової звітності вітчизняних підприємств:

1. Інвентаризація розглядається лише в контексті запасів, отже фактично обов'язковість участі в інвентаризації інших активів (основних засобів, нематеріальних активів), а також дебіторської заборгованості, інших оборотних активів, витрат майбутніх періодів, зобов'язань не передбачено. Але проведення інвентаризації вказаних об'єктів як елемент організації обліку та контролю на підприємстві передбачено в обов'язковому порядку згідно з Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань (наказ Міністерства фінансів України від 2 вересня 2014 року № 879), отже аудитор фактично може лише використовувати дані інвентаризації цих об'єктів як джерела аудиторських доказів. Для заборгованості та зобов'язань Міжнародними стандартами аудиту передбачено використання зовнішніх підтверджень. Міжнародний стандарт аудиту (МСА) 505

«Зовнішні підтвердження» [4] розглядає використання аудитором процедур зовнішнього підтвердження для отримання аудиторських доказів відповідно до вимог МСА 330 «Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики» і МСА 500 «Аудиторські докази».

2. Слід зазначити, що особливі процедури (присутності при інвентаризації, проведення додаткових аудиторських процедур тощо) передбачені лише в тому випадку, якщо запаси є суттєвими для фінансової звітності. Отже, важливим є встановлення рівня суттєвості, оскільки саме цей показник буде визначати необхідність участі аудитора у інвентаризації та проведення додаткових аудиторських процедур.

3. Якщо інвентаризація здійснюється на іншу дату, ніж дата фінансової звітності, то аудитор повинен виконати аудиторські процедури для отримання аудиторських доказів про належне відображення змін у запасах між датою інвентаризації та датою фінансової звітності. Згідно з Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 2 вересня 2014 року №879 інвентаризація активів та зобов'язань проводиться в термін від двох до трьох місяців до дати балансу. Тому проведення таких аудиторських процедур є обов'язковим в будь-якому випадку при проведенні аудиту фінансової звітності вітчизняних підприємств.

4. Якщо аудитор не може бути присутнім під час інвентаризації через непередбачувані обставини, він має провести інвентаризацію

(або спостерігати за її проведенням) деяких запасів на іншу дату і виконати аудиторські процедури щодо проміжних операцій, або ж модифікувати думку в аудиторському звіті.. Отже, за умови неможливості бути присутнім, аудитор має або сам провести інвентаризацію або вимагати її проведення на іншу дату і виконати аудиторські процедури щодо проміжних операцій. В контексті цього слід зазначити, що Міжнародними стандартами аудиту не регламентовані вимоги щодо проведення інвентаризації самим аудитором, тому необхідним є розробка рекомендаційних документів стосовно організації та методики проведення інвентаризації аудиторами. Навіть якщо за основу взяти вищезазначене Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, виникатимуть особливості стосовно складу інвентаризаційної комісії та оформлення результатів інвентаризації. Модифікація думки є найпростішим вирішенням цієї ситуації і деякі дослідження показують, що аудитори і використовують саме його [5]. Але слід звернути увагу, що вибір між проведенням інвентаризації та модифікацією думкою – це ситуація, яка потенційно несе в собі конфлікт інтересів, оскільки очікування та вимоги відповідальної сторони (підприємства, фінансова звітність якого підлягає аудиту) та користувачів можуть суттєво відрізнятися.

5. Особливості передбачені для запасів, що перебувають на зберіганні та під контролем третьої сторони. Якщо вони знову таки є суттєвими для фінансової звітності, аудитор повинен отримати достатні та прийнятні аудиторські докази щодо наявності та стану

таких запасів, здійснивши одну з таких дій або обидві: надіслати запит до третьої сторони про підтвердження кількості і стану запасів, які зберігаються в інтересах суб'єкта господарювання. здійснити перевірку або інші аудиторські процедури, які є належними за таких обставин. Отже, фактично в цьому випадку регламентовано використання не процедур інвентаризації, а процедур зовнішнього підтвердження.

Розглянемо особливості організації зовнішніх підтверджень згідно з МСА 505 «Зовнішні підтвердження». При використанні процедур зовнішнього підтвердження аудитор повинен контролювати запити про зовнішнє підтвердження, включаючи:

- визначення інформації, яку слід підтвердити або надати;
- вибір належної сторони, що надає підтвердження;
- формулювання запитів про підтвердження, включаючи визначення належного одержувача запитів і наявність реквізитів для надсилання відповідей безпосередньо аудитору;
- надсилання запитів, у тому числі подальших запитів, якщо це потрібно, стороні, яка надає підтвердження.

Процедури зовнішнього підтвердження часто є доречними при розгляді тверджень, пов'язаних із певними залишками на рахунках та їх елементами. Однак зовнішнє підтвердження не повинне обмежуватися виключно залишками на рахунках. Наприклад, аудитор може затребувати підтвердження умов угод або операцій між суб'єктом господарювання і третіми сторонами. Запит на

підтвердження може бути сформульовано так, щоб дізнатися, чи не вносилися будь-які зміни в угоду, і якщо вносилися, то які конкретно. Процедури зовнішнього підтвердження також використовуються для отримання аудиторських доказів щодо відсутності певних умов, наприклад додаткових угод, які можуть впливати на визнання доходів.

Процедури зовнішнього підтвердження часто виконуються для отримання підтвердження або запиту щодо інформації про залишки на рахунках та їх елементи. Вони також можуть використовуватися для підтвердження умов угод, контрактів або операцій між компанією та іншими сторонами, або для підтвердження відсутності певних умов, наприклад додаткової угоди.

Формулювання запиту про підтвердження може безпосередньо впливати на кількість відповідей на підтвердження, а також надійність і характер аудиторських доказів, отриманих з відповідей.

При формулюванні запитів про підтвердження слід враховувати такі чинники, як:

1. Твердження, яких стосуються запити.
2. Конкретні виявлені ризики суттєвого викривлення, в тому числі ризики шахрайства.
3. Структура й подання запиту про підтвердження.
4. Попередній досвід виконання завдань з аудиту або аналогічних завдань.
5. Метод обміну інформацією (наприклад, на паперовому,

електронному або іншому носії).

6. Надання дозволу управлінським персоналом або заохочення ним сторін, що надають підтвердження, до надання відповіді аудитору. Сторони, що надають підтвердження, можуть забажати надати відповідь лише на запит про підтвердження, який включає дозвіл на це від управлінського персоналу.

7. Здатність відібраної сторони, що надає підтвердження, надати підтвердження або необхідну інформацію (наприклад, суму окремого рахунка-фактури порівняно із сумарним залишком).

Запити про підтвердження можуть бути двох видів: запит про позитивне підтвердження та негативні підтвердження.

Запит про позитивне підтвердження – запит, згідно з яким сторона, що надає підтвердження, надсилає свою відповідь безпосередньо аудитору і зазначає свою згоду або незгоду з наведеною у запиті інформацією чи надає зазначену в запиті інформацію. Запит про позитивне зовнішнє підтвердження містить прохання до сторони, що підтвердження, може надати відповідь на запит без підтвердження достовірності інформації. Аудитор може зменшити цей ризик, використовуючи запити про позитивне підтвердження, в яких не зазначається сума (або інша інформація), і просити сторону, яка надає підтвердження, вписати суму або надати іншу інформацію. З іншого боку, використання такого типу «незаповненого» запиту про підтвердження може знизити кількість відповідей, оскільки це потребує додаткових зусиль з боку сторін, що

надають підтвердження. Визначення належних одержувачів запитів включає тестування чинності деяких або всіх адрес у запитах про підтвердження до того, як вони будуть розіслані.

Приклад оформлення запиту про позитивне підтвердження.

Цей лист-запит про позитивне підтвердження оформлений у зв'язку з виконанням аудиторською фірмою аудиту фінансової звітності (назва підприємства) за 20__ рік за період з 1 січня 20__ року по 31 грудня 20__ року на підставі договору №__ від «__»_____20__ р.

Для того, щоб ми мали підстави для висловлення нами думки стосовно того, чи подана фінансова звітність (назва підприємства) достовірно в усіх суттєвих аспектах відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» та положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти аудиту рекомендують виконувати процедури із зовнішнього підтвердження.

Управлінський персонал (назва підприємства) дозволив нам здійснювати зовнішні підтвердження та отримувати від респондентів необхідну інформацію.

Просимо Вас надати письмове підтвердження, яке стосується таких питань:

- 1. ...*
- 2. ...*

Відповідь просимо надіслати у письмовій формі обов'язково безпосередньо нам за такими реквізитами:

Негативні підтвердження надають менш переконливі аудиторські докази порівняно з позитивними підтвердженнями. Відповідно аудитор може використовувати запити про негативне підтвердження як єдину аудиторську процедуру по суті для дій у відповідь на оцінений ризик суттєвого викривлення на рівні твердження, крім випадків, якщо існують усі наведені нижче умови:

- аудитор оцінив ризик суттєвого викривлення як низький і отримав достатні та прийнятні аудиторські докази операційної ефективності заходів внутрішнього контролю, що є доречними для такого твердження;

- сукупність статей, на які поширюються процедури негативного підтвердження, включає велику кількість невеликих, однорідних залишків на рахунках, операцій або умов;

- очікується дуже низький рівень винятків; та

- аудитору невідомо про обставини або умови, що змушують одержувачів запитів про негативне підтвердження не відповідати на ці запити.

Приклад оформлення запиту про негативне підтвердження.

Цей лист-запит про негативне підтвердження оформлений у зв'язку з виконанням аудиторською фірмою аудиту фінансової звітності (назва підприємства) за 20__ рік за період з 1 січня 20__ року по 31 грудня 20__ року на підставі договору №__ від «__» _____ 20__ р.

Для того, щоб ми мали підстави для висловлення нами думки стосовно того, чи подана фінансова звітність (назва

підприємства) достовірно в усіх суттєвих аспектах відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» та положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти аудиту рекомендують виконувати процедури із зовнішнього підтвердження.

Управлінський персонал (назва підприємства) дозволив нам здійснювати зовнішні підтвердження та отримувати від респондентів необхідну інформацію.

Просимо Вас надати письмове підтвердження, лише в тому випадку, якщо ви не згодні з наступними твердженнями:

1. ...

2. ...

У відповіді просимо обґрунтувати Вашу незгоду.

Відповідь просимо надіслати у письмовій формі обов'язково безпосередньо нам за такими реквізитами:

Дослідження сутності зовнішніх підтверджень показує, що вони дійсно надають важливу інформацію для підтвердження залишків дебіторської заборгованості та поточних зобов'язань, і за змістом вони може відповідати задачам їх інвентаризації згідно із Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань (наказ Міністерства фінансів України від 2 вересня 2014 року № 879) у випадку правильного та повного формулювання запитів (наприклад, зазначення про необхідність підтвердження не просто суми заборгованості, а і її виду, строків виникнення, документів, на підставі яких вона виникла тощо).

Підводячи підсумки слід зазначити, що інвентаризація є найбільш ефективною аудиторською процедурою при проведенні аудиту фінансової звітності, оскільки дозволяє підтвердити наявність активів, зобов'язань з найбільшою високою рівнем суттєвості, а враховуючи вітчизняну практику – методом, який достатньо повно розроблений та досліджений в контексті організації обліку та контролю. Але Міжнародними стандартами аудиту питання проведення інвентаризації та використання її результатів в процесі виконання завдань з аудиту фінансової звітності викладені нечітко та обмежено, що не дозволяє використати її потенціал в повному обсязі.

Так, вимоги Міжнародних стандартів аудиту не повною мірою відповідають традиційному підходу щодо проведення інвентаризації в нашій країні, оскільки:

- не вимагають обов'язкового проведення інвентаризації для всіх активів та зобов'язань;
- сама інвентаризація розглядається лише в контексті запасів, а не всіх активів та зобов'язань;
- відсутні рекомендації щодо організації проведення інвентаризації, хоча в окремих випадках (якщо запаси є суттєвими, а аудитор не може бути присутнім під час щорічної інвентаризації) МСА 501 рекомендує аудитору провести інвентаризацію самостійно або модифікувати думку в аудиторському звіті, в вибір аудитора мого не відповідати очікуванням користувачів та відповідальної сторони;

– для перевірки зобов'язань регламентовано використання не інвентаризації, а зовнішніх підтверджень, організація та методика виконання яких не повною мірою відповідає традиційній методиці інвентаризації.

Слід більш чітко викласти принципи вирішення даних питань, особливо для випадків проведення обов'язкового аудиту, щодо яких у міжнародних стандартах аудиту відсутні конкретні методичні рішення, і це абсолютно обґрунтовано з точки зору можливих відмінностей у національному законодавстві. Тому важливим є розробка національного положення (стандарту) стосовно проведення інвентаризації та використання її результатів в процесі виконання завдань з аудиту фінансової звітності, особливо обов'язкового аудиту. Слід підкреслити важливість встановлення таких єдиних методик саме для обов'язкового аудиту, адже у випадку ініціативного аудиту його результати розповсюджуються серед обмеженого кола користувачів, а при обов'язковому аудитові коло користувачів, практично, необмежене, а тому необхідно дотримуватися однієї з основних якісних характеристик інформації – співставності. Виходячи з того, що аудит є елементом, який забезпечує певний рівень інформаційної безпеки як окремих суб'єктів, так і суспільства в цілому, слід враховувати, що представлена ним інформація повинна відповідати певним критеріям, які, зазвичай, висуваються в цьому випадку (тобто, до інформації, яка використовується для аналізу та прийняття рішень), серед яких слід виділити співставність.

Представлені результати аудиту (аудиторські звіти зі сформованою аудиторською думкою) повинні давати можливість в певному обсязі порівнювати результати аудиту різних суб'єктів господарювання, що можливо лише при наявності однакових критеріїв оцінки якісного та кількісного рівня суттєвості. В контексті інвентаризації під кількісним рівнем розуміємо абсолютний або відносний рівень суттєвості, який визначає обов'язковість проведення інвентаризації або присутності в процесі її проведення, а під якісним – ступінь урахування її результатів.

Список використаних джерел:

1. Аудит: підручник / Г.М. Давидов, І.Г. Давидов, Ю.Г. Давидов та ін.; за ред. Г.М. Давидова, М.В. Кужельного. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2009. – 495 с.
2. Кузьмин Дм.Л. Інвентаризація як економічна категорія: визначення, значення / Дм. Л. Кузьмин // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2008. - №3(45). – С. 120-132.
3. Кузьмин Дм.Л. Класифікація інвентаризацій для цілей обліку та контролю / Дм. Л. Кузьмин // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – 2008. - №1(43). – С. 68-81.
4. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, частина 1, видання 2015 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.apu.com.ua/attachments/article/290/Audit_2015_1_all.pdf

5. Пасько О.В. Модифікації думки та пояснювальні параграфи в аудиторських звітах публічних компаній України, акції яких котуються на Варшавській фондовій біржі / О.В. Пасько, М.І. Гордієнко // Облік і фінанси. – № 3 (65)'. – 2014. – С. 125-135.

6. Петрик О. Проблеми уточнення та розвитку методів, способів і прийомів аудиту / О. Петрик // Бухгалтерський облік і аудит. - №11. – 2004. – С.60-63.

7. Проскуріна Н. М. Процедурне забезпечення аудиту. Теорія та практика : [моногр.] / Проскуріна Н. М. - К. : ДП "Інформ.-аналіт. агентство", 2011. - 739 с.

ГРОШОВІ КОШТИ У КАСІ ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА НАПРЯМИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

М.Т. ШЕНДРИГОРЕНКО

кандидат економічних наук, доцент, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського

Нині в Україні сформована економічна система, яка ґрунтується на ринкових відносинах і відповідає вимогам євроінтеграції. Сучасні умови господарювання вимагають від адміністрації підприємств підвищення ефективності виробництва, конкурентоспроможності продукції і надання послуг на основі впровадження ефективної системи управління підприємством. Найважливіша роль у реалізації